

[Uz Sākumlapu](#) > [Mācība, Tiesiskās Sadarbības Tīkli Un Aģentūras](#) > [Finland](#)

Tiesnešu sākotnējā apmācība Eiropas Savienībā

Saturu nodrošina

Somija

Somija

Tiesneši

Vispārīgs apraksts

Kopš 2017. gada Somijā ir noteikta termiņa (t. i., trīs gadu) jaunāko tiesnešu amata vietas apelācijas tiesās, administratīvajās tiesās, Darba tiesā, Apdrošināšanas tiesā un Tirgus tiesā apmācības nolūkos. Īpašu iemeslu dēļ termiņu var pagarināt par ne vairāk kā diviem gadiem. Persona, kas divus gadus ir strādājusi par jaunāko tiesnesi, var atlikušo termiņu strādāt arī citā amatā, piemēram, par Augstākās tiesas vai Augstākās administratīvās tiesas tiesnesi vai padomnieku.

Saite: [Tiesu likuma 18. nodaļas 1. pants](#)

Tiesnešu apmācības padome lemj par jaunākā tiesneša amata vakances paziņošanu, vakances atkārtotu paziņošanu, pieteikšanās termiņa pagarināšanu un paziņojuma par vakanci atcelšanu. Valsts tiesu administrācija rūpējas par amata vietas paziņošanas praktisko pusi un sagatavo un iesniedz kandidātu nopelnu kopsavilkumu Tiesnešu apmācības padomei.

Jaunāko tiesnešu skaits pašlaik ir 58.

Piekluve sākotnējai apmācībai

Lai kandidātu ieceltu par jaunāko tiesnesi, viņam ir jābūt godprātīgam Somijas pilsonim, kuram ir maģistra grāds tiesību zinātnēs, kas nav maģistra grāds starptautiskajās un salīdzināmajās tiesībās, un vismaz trīs gadu pieredze tiesneša, tiesas padomnieka vai dokumentu sagatavotāja, prokurora, advokāta, jurista pienākumu vai citu tādu atbilstošu juridisko pienākumu veikšanā, kurus var uzskatīt par tādiem, kas sagatavo personu tiesneša amatam. Vēl viens noteikums ir tāds, ka personai jābūt sekmīgi nokārtojušai eksāmenu, kas apliecina zināšanas par galvenajiem tiesību aktiem un vispārējiem principiem attiecībā uz tiesneša pienākumiem. Tiesu likuma 10. nodaļas 9. panta noteikumi attiecas uz jaunākā tiesneša somu un zviedru valodas prasmēm.

Saite: [Tiesu likuma 18. nodaļas 2. pants](#)

Tiesnešu apmācības padome nosaka ar jaunāko tiesnešu atlasītajiem valsts atlases kritērijiem, precizējot tiesību aktos paredzētos atlases un iecelšanas kritērijus. Saskaņā ar tiesību aktu sagatavošanas dokumentiem ([HE 7/2016 vp.](#), [119. lpp.](#) (*HE* = valdības priekšlikumi, tikai somu valodā)) pieteikuma dokumenti tiek vērtēti, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja akadēmiskajiem rezultātiem, darba pieredzi un citām kvalifikācijām.

Tiesnešu apmācības padome reizi gadā, proti, janvārī, organizē priekšatlases eksāmenu. Eksāmenu kārtoti visi pieteikuma iesniedzēji. Eksāmenā kandidātam ir jāapliecina zināšanas par galvenajiem noteikumiem un vispārējiem principiem, kas attiecas uz tiesneša pienākumu izpildi. Priekšatlases eksāmenu materiāli parasti sastāv no juridiskiem pantiem un gadījumu pētījumiem. Eksāmenu vērtē kā vai nu nokārtotu, vai nenokārtotu.

Priekšatlases eksāmenu izturējušo kandidātu akadēmiskos rezultātus, darba pieredzi un citas kvalifikācijas vērtē

saskaņā ar kritērijiem, ko noteikusi Tiesnešu apmācības padome. Jaunāko tiesnešu priekšatlasi apstiprina Tiesnešu apmācības padome, pēc kuras tiesas, kurās jaunākie tiesneši ieņems amatu, arī izvērtē pieteikuma iesniedzējus, veicot intervijas. Tiesas izvirza kandidātus Augstākajai tiesai un Augstākajai administratīvajai tiesai, pamatojoties uz priekšatlasi un savu vērtējumu. Jaunākos tiesnešus ieceļ Augstākā tiesa un Augstākā administratīvā tiesa.

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Jaunāko tiesnešu apmācības mērķis ir uzlabot viņu juridiskās zināšanas un kompetenci tiesu darbā un nodrošināt viņiem labas spējas pieņemt neatkarīgus tiesas lēmumus arī apjomīgās un sarežģītās lietās. Amata pilnvaru laikā jaunākie tiesneši savā prakses vietā piedalās Tiesnešu apmācības padomes izstrādātajā apmācības programmā saskaņā ar viņiem sagatavotajiem individuālajiem apmācības plāniem.

Saite: [Tiesu likuma 18. nodaļas 4. pants](#)

Tiesnešu apmācības padome ir atbildīga par jaunāko tiesnešu apmācības programmas plānošanu, un Valsts tiesu administrācija ir atbildīga par apmācības programmā iekļauto apmācības sesiju organizēšanu.

Saite: [Tiesu likuma 19.a nodaļas 2. panta otrās daļas 4. punkts](#)

Trīs gadu apmācības programma ietver mācības darbavietā un apmācības sesijas ar uzdevumiem, kā arī atgriezenisko saiti un vērtēšanu. Jaunākajam tiesnesim tiek izraudzīts darbaudzinātājs tiesnesis, kas vada viņa mācības darbavietā un darbojas kā atbalsta persona un sarunu partneris. Viena no jaunāko tiesnešu studiju programmas izvērtēšanas metodēm ir arī mācību dienasgrāmata, kas jāraksta visas programmas gaitā.

Jaunākie tiesneši ir iedalīti divās grupās. Apelācijas tiesas jaunāko tiesnešu grupa sastāv no jaunākajiem tiesnešiem, kas strādā apelācijas tiesās, bet otru jaunāko tiesnešu grupu veido jaunākie tiesneši, kas strādā administratīvajās tiesās un speciālajās tiesās.

Jaunāko tiesnešu studiju programmas rokasgrāmatā ir iekļauta informācija par studiju programmas struktūru, jaunāko tiesnešu apmācības sesijām un saistītiem sākotnējiem uzdevumiem.

Apmācības sesijās, ko Valsts tiesu administrācija organizē visiem jaunākajiem tiesnešiem vai jaunāko tiesnešu grupām, galvenā uzmanība tiek pievērsta pirmajiem diviem jaunākā tiesneša pienākumu izpildes gadiem. Obligātās studijas pirmajā gadā ietver, piemēram, vienas dienas apmācību Eiropas tiesību jomā un vienas dienas apmācību par Eiropas Cilvēktiesību tiesas metodēm. Otrā gada obligātās studijas ietver vienas dienas padziļinātu apmācību par Eiropas tiesībām. Fakultatīva apmācība otrajā un trešajā gadā ietver deviņas neobligātās apmācības studiju dienas, kas noteiktas jaunākā tiesneša personīgajā mācību programmā saskaņā ar jaunākā tiesneša individuālajām vajadzībām. Neobligāto apmācību var pabeigt, piedaloties apmācībā, ko piedāvā Valsts tiesu administrācijas valsts mēroga apmācības programma. Dalība "Themis" konkursā, ko organizē Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (*EJTN*), arī tiek pieņemta kā daļa no neobligātajām studijām. Neobligātā apmācība var ietvert ne vairāk kā piecu dienu neobligātas studijas, t. i., *EJTN* un Eiropas tiesību akadēmijas (*ERA*) apmācības (izņemot valodu kursus un tiesnešu apmaiņu).

Sākotnējās apmācības beigas un kvalifikācijas process

Jaunākais tiesnesis, kas ir savus pienākumus veicis vismaz trīs gadus, iesniedz noslēguma darbu vai nokārto galīgo eksāmenu, kas apliecina, ka viņam ir nepieciešamās prasmes un zināšanas tiesneša pienākumu veikšanai. Eksāmenu organizē Tiesnešu apmācības padome. Jaunākajam tiesnesim, kurš ir sekmīgi pabeidzis apmācības programmu un kura noslēguma darbs ir pieņemts vai kurš ir nokārtojis galīgo eksāmenu, var piešķirt tiesības izmantot nosaukumu "apmācīts tiesu darbā". Šīs tiesības piešķir Tiesnešu apmācības padome pēc pieteikuma saņemšanas.

Saite: [Tiesu likuma 18. nodaļas 6. panta otrā daļa](#)

Kā noslēguma darbu Tiesu likuma kontekstā jaunākie tiesneši izveido darbu mapi, kuras mērķis ir parādīt viņu prasmju attīstību trīs gadu apmācības programmas laikā. Darbu mapes netiek vērtētas. Tās tiek pārbaudītas, lai pārlicinātos, ka ir ietverti vajadzīgie rezultāti, t. i., jaunākā tiesneša pilnvaru termiņa atspoguļojums, jaunākā tiesneša sagatavotais spriedums un tā apraksts, kā arī rakstisko uzdevumu paraugi konkrētām apmācības

dienām. Trešā gada beigās jaunākais tiesnesis prezentē savas darbu mapes kopsavilkumu studiju programmas noslēguma seminārā. Faktisks galīgais eksāmens netiek rīkots, jo tas ir aizstāts ar iepriekš minēto darbu mapi.

Pilnvaru termiņa beigās jaunākais tiesnesis var pieteikties uz citiem amatiem, izmantojot parastās pieteikšanās procedūras. Pirmie jaunāko tiesnešu apmācības programmas absolventi ir ļoti labi nodarbināti tiesu iestādēs. Jaunāko tiesnešu skaits ir tik mazs, ka Somijā tiesneša pienākumu pildīšanai joprojām parasti kvalificējas ar darbu tiesā vai citā juridiskā profesijā.

Sīkāka informācija: oikeus.fi (arī angļu valodā) sniedz vispārīgu informāciju par tiesu iestāžu darbību.

Prokurori

Vispārīgs apraksts

Par prokuroru apmācību atbild Ģenerālprokuratūras apmācības grupa. Grupa plāno un īsteno apmācību sadarbībā ar valsts prokuroriem, specializētiem prokuroriem, universitātēm un citām ieinteresētajām personām. Lielāko daļu apmācības kursu nodrošina valsts prokurori un specializētie prokurori no Valsts prokuratūras. Prokuroru apmācība sastāv no pamata, vispārējām, padziļinātām un specializācijas studijām.

Prokurora pamata studijas ietver prokurora sākotnējās apmācības programmu un prokurora pamatkursu. Prokurora sākotnējā apmācība ir ievadprogramma jauniem prokuroriem, savukārt prokurora pamatkursā tiek padziļinātas prokuroru prasmes un zināšanas. Pamata studijas ir daļa no katra prokurora apmācības.

Pieļauve sākotnējai apmācībai

Jauns prokurors tiek pieņemts darbā jaunākā prokurora pagaidu amatā. Šajā laikā viņš iepazīstas ar Valsts prokuratūru un tās darbu, prokurora darbu un lomu kriminālprocesā, kā arī pabeidz prokurora sākotnējo apmācības programmu.

Jaunākā prokurora amata periods ir laiks, kurā gan darba devējam, gan prokuroram ir jāpārbauda prokurora spējas pildīt šā amata pienākumus. Tā ir arī iespēja prokuroram pārliecināties, ka viņš patiešām ir ieinteresēts šajā profesijā. Pēc jaunākā prokurora amata perioda beigām darba devējam un jaunākajam prokuroram pirms lēmuma pieņemšanas par to, vai persona turpinās pildīt apgabala prokurora pienākumus, notiek novērtējuma diskusija.

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Prokurora sākotnējās apmācības programma ir tiešsaistes kurss, kas aptver visus jaunajam prokuroram nepieciešamos galvenos tematus un ietver vajadzīgos mācību materiālus un vingrinājumus. Tas aptver tādas jautājumus kā prokurora loma kriminālprocesā, lēmumu pieņemšana un prokuroram pieejamās iespējas, pirmstiesas izmeklēšanas ierobežošana un atteikšanās no apsūdzībām, prokurora loma apgabaltiesā, kā arī jautājumi, kas saistīti ar publicitāti.

Apmācības programma ietver arī Jauno prokuroru dienas, t. i., mācību pasākumus, kas tiek organizēti kā mācīšana klasē, un dažādus tiešsaistes kursus. Ievadīšanu profesijā atbalsta un vada personīgais darbaudzinātājs, kas ir prokurors ar lielāku darba stāžu, parasti no tās pašas iestādes, lai gan arvien izplatītāka kļūst attālinātā darbaudzināšana.

Prokurora pamatkursu veido 4 atsevišķi kursi, kas kopā ietver 11 mācību dienas klasē. Kurša mērķi ir izprast prokurora lomu pirmstiesas izmeklēšanā un sadarbības nozīmi, apzināties pirmstiesas izmeklēšanas posmā pieejamās iespējas, iepazīties ar apsūdzības izskatīšanas pamatiem, izprast dokumenta par lietas ierosināšanu nozīmīgumu un saturu, spēt izmantot citus prokuroram pieejamos līdzekļus, izprast tiesas gaitu, ar to saistītos posmus un pārsūdzības procesu, kā arī rūpīgi iepazīties ar krimināltiesību doktrīnām.

Sākotnējās apmācības beigas un kvalifikācijas process

Parasti pamata studiju pabeigšanai ir vajadzīgi aptuveni divi gadi, un pēc tam personu uzskata par piemērotu prokurora pienākumu veikšanai. Nav nekādu eksāmenu. Kad šie posmi ir pabeigti, persona turpina ar vispārējām un padziļinātajām studijām.

■ Lapa atjaunināta: 12/06/2026

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.